

Veileder til årsplanmalen

Bærumsbarnehagen

Veileder til årsplanmalen

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov.

Dette er en veileder til årsplanmalen. Veilederen er ment som en støtte til hva dere *kan* ha med under de ulike overskriftene. Forslagene er ikke uttømmende og dere velger selv å ha med mer eller mindre ut i fra hva som er viktig for deres barnehage i samsvar med rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Styrelsen skal lede prosessen med å utarbeide årsplanen.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Automatisk oppdatering av innholdsfortegnelsen gjøres på følgende måte:

Høyreklikk på innholdsfortegnelsen.

Velg: «Oppdater felt».

Velg: «Oppdater hele tabellen».

Overskrift 1, Overskrift 2 og Overskrift 3 er lagt inn i malen. Hvis dere trenger flere underoverskrifter velger dere Overskrift 4 og oppdaterer innholdsfortegnelsen.

Innhold

Innledning	3
Årsplan	3
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	3
Bærumsbarnehagen	3
Presentasjon av barnehagen	4
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	4
Barnehagens pedagogiske arbeid	5
Barnehagens verdigrunnlag	5
Barn og barndom	5
Demokrati	5
Mangfold og gjensidig respekt	5
Likestilling og likeverd	5
Bærekraftig utvikling	5
Livsmestring og helse	6
Barnehagens formål og innhold	6
Omsorg	6
Lek	6
Danning	6
Læring	6
Vennskap og fellesskap	7
Kommunikasjon og språk	7
Barnas medvirkning	7
Samarbeid mellom hjem og barnehage	7
Overganger	7
Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning	7
Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager	8
Fra barnehage til skole	8
Planlegging, vurdering og dokumentasjon	8
Planlegging	8
Vurdering	8
Dokumentasjon	8
Barnehagens arbeidsmåter	8
Progresjon	9
Barnehagens digitale praksis	9
Barnehagens fagområder	9
Kommunikasjon, språk og tekst	9
Kropp, bevegelse, mat og helse	9
Kunst, kultur og kreativitet	9
Natur, miljø og teknologi	9
Antall, rom og form	10
Etikk, religion og filosofi	10
Nærmiljø og samfunn	10
Kompetanseplan	10

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen kan gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold (§ 2) og barns rett til medvirkning (§ 3) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er i følge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Bærumsbarnehagen

I Bærum er det i tillegg til rammeplanen utarbeidet en barnehagemelding for bærumsbarnehagen, [Barnehagemelding 2015-2025](#).

Arbeidet med barnehagemeldingen skal bidra til at det blir et likeverdige og enhetlige barnehagetilbud i alle Bærums barnehager, for alle barn og foreldre. Tidlig innsats, mestringsperspektivet og samarbeid og samhandling skal vektlegges i bærumsbarnehagen. Barnehagen skal ses på som første trinn i utdanningsløpet, og **lek, språk og god helse** er spesielle faglige satsingsområder.

Som oppfølging av barnehagemeldingen utarbeides det kvalitetsplaner. Kvalitetsplanen skal bidra til likeverdige barnehagetilbud i Bærum og sikre tidlig innsats og bedre læring for barna i bærumsbarnehagen. Kvalitetsplanen, [Lek og læring – rammeverk for bærumsbarnehagen](#), som gjelder fra 2019 skisserer satsingsområdene:

- Kommunikasjon og språk
- Livsmestring
- Digital barnehage

Presentasjon av barnehagen

- Spesiell visjon eller verdier.
- Barnehagens historikk.
- Antall barn og ansatte.
- Organisering av avdelinger, baser, grupper.
- Eventuelle utviklingsarbeider/prosjekter som pågår.

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Beskriv de siste vurderingene som er gjort av det pedagogiske arbeidet og som legger grunnlaget for nye planer.

Beskriv hva som er gjort av vurderingsarbeid, for eksempel brukerundersøkelser, barnesamtaler og lignende.

Barnehagens pedagogiske arbeid

Barnehagens verdigrunnlag

Barn og barndom

Beskriv for eksempel:

- Hva barnehagen legger i barndommens egenverdi og hvordan vi anerkjenner den.
- Hvordan barnehagen jobber for at barna skal få en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek.

Demokrati

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber med å fremme demokrati.
- Hvordan barnehagen jobber med å være et inkluderende felleskap hvor alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.
- Hvordan barnehagen jobber med å være bevisste på at barnas ulike meninger og perspektiver kommer til uttrykk?

Mangfold og gjensidig respekt

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber for at alle barna føler seg sett og anerkjent for den de er.
- Hvordan barnehagen synliggjøre det enkelte barns plass og verdi i felleskapet.

Likestilling og likeverd

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber for å fremme likestilling og likeverd.
- Hvordan barnehagen jobber med å motvirke alle former for diskriminering.

Bærekraftig utvikling

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen bidrar til at barna blir kjent med naturens mangfold og opplever tilhørighet til naturen.
- Hvordan barnehagen bidrar til at barn forstår at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.
- Hvordan barnehagen legger grunnlag for at barn kan tenke kritisk, handle etisk og tenke solidarisk.
- Hvordan barnehagen arbeider med at barna skal forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Bærum - en klimaklok kommune

Beskriv:

- Hvordan barnehagen tilrettelegger for dette.
- Hvordan barnehagen jobber med holdninger og handlinger knytte til å ta vare på jorda vår.

Livsmestring og helse

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber for å fremme barns fysiske og psykiske helse.
- Hvordan barnehagen jobber med å fremme motorisk utvikling og bevegelsesglede.
- Hvordan barnehagen arbeider med psykologisk førstehjelp.
- Hvordan barnehagen bruker måltider og matlaging som bidrag til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.
- Barnehagens arbeid med å forebygge og håndtere mobbing (Psykososialt miljø – handlingsplan mot mobbing).

Barnehagens formål og innhold

Omsorg

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen legger til rette for omsorg i hverdagssituasjonene.
- Hvordan barnehagen møter alle barn med åpenhet, varme og interesse.
- Hvordan barnehagen støtter og oppmuntrer barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg.
- Hvordan barnehagen gir barna mulighet til ro, hvile og avslapping.

Lek

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen gir rom for og inspirere til ulike typer lek.
- Hvordan barnehagen fremmer et inkluderende miljø hvor alle barna kan delta i lek og erfare glede.
- Hvordan barnas lek observeres og hva observasjonene brukes til.

Danning

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen støtter barnas danning.
- På hvilken måter barnehagen legger til rette for at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne og evne til å yte motstand.

Læring

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen er et stimulerende miljø som støtter opp om barnas lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

- Hvordan barnehagen skaper et læringsfellesskap der barna får bidra i egen og andres læring.
- Hvordan barnehagen legger til rette for at barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt.

Vennskap og fellesskap

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen bidrar til alle barn får erfaring med å skape gode relasjoner til andre og å utvikle vennskap.
- Barnehagens rutiner for å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.

Kommunikasjon og språk

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen skaper et godt språkmiljø for barna og bidrar til en god språkutvikling.
- Hvordan barnehagen jobber med vår rolle som språklige forbilder.
- Hvordan barnehagen jobber med å fange opp og støtte barn som har ulike kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive eller har sen språkutvikling.
- Hvordan barnehagen jobber med å støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål.

Barnas medvirkning

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen legger til rette for at den skal være et inkluderende fellesskap hvor alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.
- Hvordan barnehagen sikrer at alle barn får erfare å ha innflytelse på det som skjer i barnehage, får delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold.
- Hva barnehagen gjør når barns medvirkning utfordrer planene.

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Beskriv for eksempel:

- På hvilke måter barnehagen samarbeider med foreldrene.
- Hvordan barnehagen legger til rette for foreldrenes medvirkning.
- Hvordan barnehage legger til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger av hvert enkelt barn.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen - tilvenning

Beskriv hvilke rutiner barnehagen har for å ta imot nye barn slik at de får en trygg og god start i barnehagen.

Overgang innad i barnehagen og mellom barnehager

Beskriv hvilke rutiner vår barnehage har når barna bytter barnegruppe og barnehage.

Fra barnehage til skole

Bærum kommune har fastsatte rutiner for [overgang fra barnehage til skole](#).

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen samarbeider med foreldrene og skolen for at barna skal få en trygg og god overgang fra barnehage til skole.
- Hvordan barnehagen legger til rette for at barna får et godt grunnlag for å begynne på skolen.
- Hvordan barnehagen jobber med at barna skal bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordning.

Planlegging, vurdering og dokumentasjon

Planlegging

Beskriv på hvilke måter planleggingen foregår.

Vurdering

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber med å vurdere det pedagogiske arbeidet.
- Hvordan personalet reflekterer sammen over utfordringer.

Dokumentasjon

Beskriv for eksempel:

- Hvilke rutiner barnehagen har for arbeidet med dokumentasjon.
- Hvordan barnehagen observerer det enkelte barns trivsel og utvikling fortløpende.
- Hvordan observasjonene brukes.
- Når og hvordan barnehagen deler dokumentasjon.
- Hvordan barnehagen ivaretar vi barns personvern.

Barnehagens arbeidsmåter

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen legger til rette for varierte arbeidsmåter.
- Hvordan barnehagen tar utgangspunkt i barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ i det daglige arbeid (for eksempel ved valg av tema og prosjekter).
- Hvordan barnehagen sørger for at barns medvirkning blir ivaretatt.

Progresjon

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen sørger for progresjon i barnehagens innhold og hvordan dette vises i planene.
- Hvordan barnehagen legger til rette for at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.
- Hvordan barnehagen sørger for at alle barn får utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagens digitale praksis

Beskriv hvordan barnehagen legger til rette for at barna kan utforske, leke og lære ved bruk av digitale verktøy.

Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber med å skape et variert språkmiljø der barna opplever glede ved å bruke språket.
- Hvordan barnehagen sikrer at arbeidet med språk skjer innenfor meningsfulle, engasjerende og kognitivt utfordrende samtaler med barna.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Beskriv for eksempel:

- På hvilke måter barnehagen legger til rette for allsidig fysisk aktivitet, for mat- og måltidsaktiviteter som bidrar til samtaler og fellesskapsfølelse og andre helseforebyggende tiltak.
- Hvordan barnehagen jobber med å fremme motorisk utvikling og bevegelsesglede.
- Hvordan barnehagen bruker måltider og matlaging som bidrag til at barna utvikler matglede.
- Barnehagens matservering og arbeidet med å fremme et sunt kosthold.

Kunst, kultur og kreativitet

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen gir barna tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer.

Natur, miljø og teknologi

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber for at barna skal utforske og eksperimentere og bli glade i naturen.

Antall, rom og form

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen jobber med å stimulere og støtte barnas utvikling av matematisk oppfatning.

Etikk, religion og filosofi

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen bidrar til at barna får kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider fra ulike religioner og livssyn.
- Hvordan barnehagen lar barna selv få reflektere, undre seg over spørsmål og finne svar.
- På hvilken måte barnehagen støtter opp under filosofiske spørsmål.

Nærmiljø og samfunn

Beskriv for eksempel:

- Hvordan barnehagen trekker frem vårt nærmiljø og lokale tradisjoner.
- Hvordan barnehagen gir barna begynnende kjennskap til menneskerettighetene og spesielt barnekonvensjonen.
- Hva barnehagen gjør for å motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme.

Legg inn barnehagens årskalender for arbeidet med Trafikksikker kommune.

Beskriv:

- På hvilke måter informasjonen til foreldrene om trafikksikkerhet tas opp.
- På hvilke måter barnehagens trafikkopplæring av barna foregår.

Kompetanseplan

Legg inn barnehagens plan for kompetanseutvikling